

Jak rozpoznać i sprawnie zdiagnozować chorobę psychiczną? Czy można stosować procedurę Niebieskie Karty wobec osoby z zaburzeniami psychicznymi? Jak doprowadzić do hospitalizacji przymusowej? W jaki sposób usystematyzować współpracę kilku służb?

Szkolenie skierowane do wszystkich pracowników ośrodków pomocy społecznej, którzy zajmują się osobami chorymi psychicznie lub mają kontakt z osobami z zaburzeniami. Do udziału zapraszamy w szczególności pracowników socjalnych i personel wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze, jak również przedstawiciele straży miejskiej, policji, placówek ochrony zdrowia, ośrodków kultury oraz organizacji pozarządowych

Pokażemy krok po kroku, jak przeprowadzić procedurę przymusowego leczenia!

Podczas szkolenia pokażemy szereg rozwiązań do zastosowania podczas współpracy z osobami chorymi psychicznie i ich rodzinami. Na przykładach przedstawimy problematyczne kwestie dotyczące procedury przymusowego leczenia, procedury ubezwłasnowolnienia osoby chorej psychicznie i możliwości zastosowania procedury Niebieskie Karty. Podpowiemy, jak wypracować zasady współpracy między pracownikami OPS i służbą zdrowia, aby szybko i skutecznie pomóc potrzebującym.

W programie m.in.:

- Czy można stosować procedurę Niebieskie Karty wobec sprawcy, który ma zaburzenia psychiczne?
- Jakie dokumenty przygotować, aby przeprowadzić hospitalizację przymusową?
- Do kogo pracownik socjalny powinien złożyć wniosek o ubezwłasnowolnienie osoby chorej psychicznie?
- Jakimi narzędziami dysponuje pracownik socjalny, aby móc pomóc osobom z zaburzeniami?
- Jaką dokumentację powinna zbierać i składać rodzina, a jaką gmina, w postępowaniu o ubezwłasnowolnienie?
- Jak diagnozować chorego, jeśli w gminie brakuje lekarza specjalisty?
- Jak nakłonić rodziny osób chorych psychicznie do współpracy?

Wzory pism, jakie otrzymają uczestnicy:

- Test do ustalania zdolności wykonywania czynności życia codziennego
- Wstępna ocena funkcji kognitywnych
- Ustawa o zdrowiu psychicznym. Przydatne wskazówki
- Wstępne rozpoznanie zaburzeń psychicznych: depresja
- Wstępne rozpoznanie zaburzeń psychicznych: schizofrenia
- Wstępne rozpoznanie zaburzeń psychicznych: demencja i otępienie
- Wstępne rozpoznanie zaburzeń psychicznych: trauma
- Wstępne rozpoznanie zaburzeń psychicznych: zaburzenia osobowości
- Kryteria rozpoznania zaburzeń psychicznych zgodnie z DSM-V (ogólne)
- Obszary pracy z klientem
- Fazy zdobywania zaufania klienta z zaburzeniami psychicznymi. Co robić, a czego nie robić?
- Współpraca z osobą chorą na demencję. Co robić, a czego nie robić?

Szczegółowy program szkolenia:

Nowości w programie:

- Czy i skąd możemy pozyskać historię leczenia?
- Jak postępujemy w sytuacji, gdy klient wyznaczy sobie cel nierealny, który jest np. wytworem chorobowym?
- Jak nawiązać relację, gdy klientka nie chce rozmawiać, nie otwiera drzwi, a wiadomo, że jest to osoba zaburzona psychicznie? Wcześniej były interwencje policji. Okazało się, że klientka nie ma bliskiej rodziny i sama wskazuje, że ma niezdiagnozowaną schizofrenię. W momencie, kiedy interweniowała policja klientka agresywnie zachowywała się wobec funkcjonariuszy policji, sąsiadów, rzucała przedmiotami z balkonu

1. Procedura przymusowego leczenia oraz procedura przymusowego umieszczenia osoby chorej psychicznie

- Jak radzić sobie z osobami, które nie chcą się leczyć?
- Jak kierować takie osoby na leczenie, jakich argumentów używać, żeby chory chciał skorzystać z leczenia ?
- Procedura zgłaszania osób chorych psychicznie do leczenia
- Jakiego dokumenty przygotować, aby przeprowadzić hospitalizację przymusową?
- Jak wygląda wniosek o przymusowe leczenie?
- Czy pracownik socjalny może złożyć wniosek do sądu o przymusowe leczenie, w imieniu osoby chorej?
- Jakiego środki przymusu można zastosować w stosunku do osób, które wymagają leczenia?
- Jak napisać wniosek o przymusowe podjęcie leczenia osoby chorej psychicznie uzależnionej od alkoholu lub innych używek?
- Co zrobić, jeśli osoba chora psychicznie nie ma rodziny, nie ma możliwości umieszczenia jej w DPS z powodu braku miejsc i braku kadry do usług specjalistycznych?

2. Procedura Niebieskie Karty osoby chorej psychicznie i jej rodziny. Czy osoba chora psychicznie może być traktowana jak osoba zdrowa, jeśli nie chce się leczyć i nadużywa przemocy?

- Jakiego zachowania osób chorych psychicznie wymagają interwencji pogotowia i policji?
- Czy można stosować procedurę Niebieskie Karty wobec sprawcy, który ma zaburzenia psychiczne?
- Czy osoba psychiczna powinna być traktowana jak osoba zdrowa, jeśli nie chce się leczyć i nadużywa przemocy? Czy to, że jest chora, daje jej większe prawa do krzywdzenia innych?
- Jakiego zastosowanie ma Niebieska Karta dla osób, które doznają przemocy i jednocześnie są upośledzone intelektualnie?

3. W jakich sytuacjach stosować procedurę ubezwłasnowolnienia?

- Do kogo pracownik socjalny powinien złożyć wniosek o ubezwłasnowolnienie osoby chorej psychicznie?
- Jakiego procedury możemy zastosować w przypadku odrzucenia przez sąd wniosku o ubezwłasnowolnienie?
- Jakiego argumentów używać przed sądem, aby wniosek o ubezwłasnowolnienie nie został odrzucony?
- Jaka dokumentacja medyczna jest niezbędna, aby wszcząć procedurę ubezwłasnowolnienia?
- Jaką dokumentację powinna zbierać i składać rodzina, a jaką gmina, w postępowaniu o

ubezwłasnowolnienie?

- Jakich argumentów użyć w rozmowie z rodzinami osób chorych, które są w podeszłym wieku i w obawie przed odtrąceniem lub agresywną reakcją na wniosek o ubezwłasnowolnienie wycofują się, zmieniają zeznania? Jak utwierdzać ich w konsekwentnym działaniu?
- Co zrobić, jeśli nie ma możliwości badania przez biegłego sądowego w skutek nieobecności, nieuchwytności pacjenta?
- Kto może podpisać wywiad środowiskowy, np. o usługi opiekuńcze, jeśli osoba chora psychicznie nie jest świadoma co podpisuje, a rodzina nie wyraża zgody na ubezwłasnowolnienie?
- Czy tylko decyzją sądu można zmusić do leczenia? Czy jest jakaś alternatywa?
- Jak pisać wnioski do sądu o skierowanie na przymusowe leczenie, o przymusowe umieszczenie w DPS? Przykłady wniosków
- Kwestia ubezwłasnowolnienia częściowego w kwestii leczenia i dysponowania finansami chorego (zaciąganie kredytów)
- Tryb postępowania w sytuacji, kiedy sąd odrzuca wniosek o ubezwłasnowolnienie, a osoba chora przejawia niebezpieczne zachowania

4. Jak sprawnie zdiagnozować chorobę? Jakie środki przymusu można zastosować, aby doszło do diagnozy? Jak diagnozować chorego, jeśli w gminie brakuje lekarza specjalisty?

- Co zrobić, kiedy nie można zdiagnozować takiej osoby, jest ona nieuchwytna lub ucieka?
- Kto może wydać zaświadczenie o konieczności podjęcia leczenia, kiedy pacjent jest nieuchwytny dla lekarza? Jakie są możliwości prawne pracownika socjalnego w takiej sytuacji?
- Co zrobić, aby szybciej uzyskać wizytę lekarską u lekarza psychiatry? Jakich argumentów używać w rozmowie z lekarzem, aby chciał przyjechać do pacjenta?
- Co w sytuacji, kiedy pacjent jest zaburzony, a nie można go zdiagnozować i jego funkcjonowanie zdaniem sądu nie jest niebezpieczne dla otoczenia?
- W jaki sposób nakłonić lekarza specjalistę do wydania orzeczenia lekarskiego?
- Co zrobić, by osoby z niezdiagnozowaną chorobą trafiły do szpitala na obserwację?
- Jak wpłynąć na lekarza specjalistę, aby nie zlekceważył symptomów choroby, aby potraktował obserwację pracownika socjalnego poważnie?
- Jakich użyć argumentów, aby lekarz psychiatra przyjechał zdiagnozować chorego?
- Co zrobić w przypadku, gdy sąd wymaga zaświadczenia lekarza psychiatry, a osoba chora nie chce poddać się badaniu? Czy jest procedura obejścia tego nakazu zaświadczenia lekarskiego, kiedy jest to osoba ewidentnie potrzebująca pomocy?
- Kto decyduje i w jakich przypadkach o zastosowanie przymusu bezpośredniego?

5. Sposoby nawiązania porozumienia z osobami chorymi psychicznie

- W jaki sposób rozmawiać z chorym psychicznie?
- W jaki sposób wzbudzić zaufanie osoby chorej psychicznie?
- Jak zachować się w sytuacji, kiedy osoba chora psychicznie grozi odebraniem sobie życia?
- Jaka powinna być postawa pracownika socjalnego /rodziny w pracy z osobą chorą psychicznie?
- Jak zabezpieczyć podstawowe potrzeby osoby chorej psychicznie, która nie ma rodziny lub rodzina nie chce współpracować?
- Jak korzystać z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, aby pomóc osobie chorej psychicznie?
- Procedura postępowania z osobami chorymi, które nie przyjmują wsparcia finansowego np. na leczenie, ogrzewanie? Środki kontroli nad takimi osobami i ich wydatkami
- W jaki sposób rozmawiać z chorymi, aby ich nie zranić lub uniknąć wywołania agresji?

- Jakie formy pomocy możemy zastosować względem osoby chorej psychicznie, której choroba łączy się z innymi schorzeniami szczególnie wieku starczego jak demencja?
- W jaki sposób wyznaczać granice we współpracy z osobą chorą psychicznie, jak dbać o zachowanie szacunku w stosunku do pracownika socjalnego ze strony osoby chorej?
- W jaki sposób dostosować cele pracy socjalnej do możliwości jakimi dysponuje chory?
- Problematyka współpracy pracownika socjalnego z lekarzem specjalistą i pielęgniarkami środowiskowymi. Lepszy kontakt - szybsza reakcja
- Jakich zachowań i postaw unikać w kontakcie z osobami chorymi psychicznie?
- W jaki sposób współpracować z osobami chorymi? Jak wyznaczać cele? Jak organizować prace? Jak wyegzekwować jakiegokolwiek działania ze strony chorych psychicznie? Jak skutecznie zaktywizować?
- Co robić w sytuacji, kiedy chora nie stwarza zagrożenia dla otoczenia, ale jednocześnie w ogóle nie wychodzi z domu (spuszczone rolety)?
- Jakie środki/sposoby nacisku można zastosować w stosunku do chorego, np. pracownicy nakłaniają do stawienia się do lekarza, by w rezultacie otrzymać orzeczenie o niepełnosprawności i brać świadczenia z tytułu choroby
- Jakie rodzaje wsparcia może otrzymać pracownik socjalny w sytuacji, gdy brakuje transportu? Czy pacjenta może dostarczyć straż miejska? Czy możliwe są spotkania z terapeutą, gdy pojawia się alkohol?
- Jakie są możliwości zapewnienia regularnych spotkań z psychologiem?
- Jak dysponować środkami finansowymi dla klientów?
- Jak współpracować z osobami chorymi na demencję i alzheimera?
- Jak skutecznie wpływać na osoby chore psychicznie, by mogły funkcjonować w rodzinie i w społeczeństwie?
- Jakie działania można podjąć z osobami w zaawansowanym stadium choroby?
- Jakie formy pomocy pracownik socjalny może zaproponować osobom chorym psychicznie tj.: Dzielne Domy Opieki Społecznej, Środowiskowe Domy Opieki, fundacje, usługi opiekuńcze specjalistyczne, warsztaty terapii zajęciowej?
- W jaki sposób kierować takie osoby do różnych placówek? Jaka dokumentacja jest potrzebna?
- Z jakimi instytucjami pracownicy socjalni mogą współpracować?
- Jak postępować z osobą samotną, która nie chce się leczyć, nie ma historii leczenia, do której wielokrotnie wezwano policję na prośbę sąsiadów i otoczenia?

6. Rola rodziny w efektywnym leczeniu zaburzeń psychicznych

- Jak nakłonić rodziny osób chorych psychicznie do współpracy?
- Wskazówki, wytyczne dla rodzin, które niechętnie zajmują się chorymi
- Jak nakłonić rodziny do pomocy swoim bliskim potrzebującym ich wsparcia?
- Jak współpracować z rodziną osoby chorej, do czego możemy ją zobowiązać?
- W jaki sposób członkowie rodzin (jakie działania) najskuteczniej mogą pomóc osobie chorej?
- Jak współpracować z rodzicami, żeby nie wstydziła się chorób swoich dzieci?
- Jak pomóc rodzinom, jakimi środkami pomocy się posługiwać, by życie z osobą chorą psychicznie było mniej uciążliwe?
- Jak radzić sobie z przemocą w rodzinie, gdzie osoba chora jest agresorem?
- Czy rodzina powinna/musi spłacać długi zaciągnięte przez osobę chorą psychicznie, której wniosek o ubezwłasnowolnienie został odrzucony przez sąd?

7. Jaka jest ścieżka leczenia osoby chorej psychicznie, uzależnionej od alkoholu?

- Czy w sytuacji, kiedy osoba chora psychicznie jest uzależniona od alkoholu, czy wystarczy samo zgłoszenie do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych? I co dalej? Jaka jest ścieżka leczenia osoby chorej psychicznie uzależnionej od alkoholu? Jakie są procedury, jeśli chodzi o ubezwłasnowolnienie takich osób, ustanowienie opiekuna prawnego?
- Jakie są ścieżki leczenia osób chorych psychicznie i uzależnionych jednocześnie, gdy występują zaburzenia psychiczne organiczne, bądź przewlekłe stany depresyjne?

8. Prawa i obowiązki pracownika socjalnego jako opiekuna prawnego osoby ubezwłasnowolnionej

- Kto może zostać opiekunem prawnym osoby ubezwłasnowolnionej?
- Czy pracownik socjalny może być opiekunem prawnym?
- Czy pracownik socjalny jest narażony na sankcje karne w przypadku odmowy bycia opiekunem prawnym?
- Czy pracownik socjalny może sprawować obowiązki opiekuna prawnego w godzinach pracy urzędu?
- W jakich godzinach pracownik socjalny powinien wykonywać obowiązki opiekuna prawnego?
- Jaki jest zakres czynności pracownika socjalnego jako opiekuna prawnego, np. zarządzanie majątkiem?
- Co zrobić w sytuacji, kiedy opiekun prawny znajduje się na oddziale psychiatrycznym, a osoba ubezwłasnowolniona nie ma środków do życia?

9. Współpraca instytucji pomocy społecznej z innymi instytucjami na terenie gminy i jej wpływ na skuteczność działań pomocy społecznej

- Jakie są zasady współpracy ze służbą zdrowia w przypadkach wymagających szybkiej reakcji?
- Jakich działań powinniśmy oczekiwać od pracownika służby zdrowia?
- Na jakie przepisy prawne może powołać się pracownik socjalny, aby wyegzekwować pożądane czynności ze strony pracownika służby zdrowia?
- W jaki sposób usystematyzować współpracę kilku służb?
- Jak ujednoczyć procedury obowiązujące pracowników socjalnych i pracowników szpitali, policji, szkół itp.? Dlaczego dyrektor przychodni może odmówić pomocy potrzebującemu, zasłaniając się brakiem czasu?
- Czy istnieją przepisy, na które może się powołać pracownik socjalny, dotyczące zakresu odpowiedzialności we współpracy między OPS i służbą zdrowia?
- Jak wyegzekwować współpracę między OPS, a służbą zdrowia i innymi instytucjami? Co, w przypadku, gdy pogotowie nie chce przyjechać na wezwanie. Jakimi przepisami ratować się w przypadku wystąpienia takich gróźb?
- Jakie sankcje można stosować w stosunku do ośrodka zdrowia?
- Jakie są środki przymusu, argumenty, których mógłby użyć pracownik socjalny, aby wyegzekwować jakiegoś działania służby zdrowia, np. żeby karetka została wysłana do chorego
- Jakich argumentów używać, aby policja reagowała na wezwanie?
- Co w sytuacji, kiedy człowiek przejawia anormalne zachowania, a lekarz twierdzi, że jest tylko wykolejona społecznie?
- Kto powinien odpowiadać za organizację transportu chorego na badanie u lekarza specjalisty? Jakie warunki trzeba spełnić aby w bezpieczny sposób przetransportować chorego do lekarza?

10. Pytania uczestników innych edycji

- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego

- Czy są przepisy, które ułatwiłyby pracę pracownika socjalnego w kontekście ustawy o ochronie zdrowia psychicznego? Jakie są prawa pracownika?
- W jakich sytuacjach możliwe jest leczenie ambulatoryjne osoby chorej psychicznie?
- Na jakie formy ochrony przed agresywnym zachowaniem osób chorych może liczyć pracownik socjalny? O jakie środki bezpieczeństwa pracownik socjalny może się starać? Czy biurko jest wystarczającym zabezpieczeniem przed agresywnym zachowaniem pacjenta?
- Jakie środki zastosować, aby osoba chora, posiadająca zasiłek, wykorzystywała pieniądze zgodnie z przeznaczeniem?
- Co dzieje się z majątkiem samotnej osoby chorej psychicznie po jej śmierci? Regulacje dotyczące spraw majątkowych osób chorych psychicznie
- Jakie mogą być roszczenia rodziny w stosunku do majątku osoby chorej zmarłej, gdy podczas życia nie partycypowała w wydatkach i w opiece?

Prowadzący:

Paweł Wodejko - psycholog w Ośrodku Pomocy Społecznej w Gliwicach. Zajmuje się dostarczaniem usług psychologicznych klientom oraz pracownikom OPS-u. Szczególnie diagnozowaniem, opiniowaniem, psychoedukacją, szkoleniami oraz szeroko pojętą pomocą psychologiczną. W ramach obowiązków służbowych styka się z najbardziej zaburzonymi jednostkami korzystającymi z pomocy społecznej. Bierze udział w przygotowaniach oraz rozpoznawaniu środowisk, w których należy użyć działań bez zgody (umieszczanie w DPS bez zgody, przymusowe leczenie psychiatryczne itp.). Pracuje w interdyscyplinarnym zespole, gdzie współtworzy plany działania oraz pomocy dla klientów ośrodka, od rodzin po osoby samotne.

Terminy i szkolenia

Data: 22 grudnia 2022 10:00-15:00

Miejsce: Wideoszkolenie

Prawa autorskie do niniejszego programu przysługują Private Corporate Consulting Sp. z o.o. Udostępnianie, kopiowanie i przerabianie niniejszego programu bez pisemnej zgody Private Corporate Consulting Sp. z o.o., zagrożone jest odpowiedzialnością karną oraz cywilną